

arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to nematerialiojo turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai.

22. Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas, nustatytas atsižvelgiant į sutartis ar kitas juridines teises, neturi būti ilgesnis už juridinių teisių galiojimo laikotarpį. Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas nustatomas vadovaujantis 13-ojo VSAFAS „Nematerialusis turtas“ nuostatomis. Jeigu nepavyksta objektyviai nustatyti nematerialiojo turto vieneto naudingo tarnavimo laiko vadovujamasi patvirtintais nematerialiojo turto amortizacijos normatyvais.

23. Kai turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo savikaina, sukaupta amortizacija ir, jei yra, nuvertėjimas nurašomas. Pardavimo pelnas ar nuostoliai parodomi atitinkamame veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje.

Ilgalaikis materialusis turtas

24. Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 12-ajame VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo apskaičiavimo ir apskaitos metodai ir taisyklės – 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“.

25. Ilgalaikis materialusis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka ilgalaikio materialiojo turto sąvoką ir 12-ajame VSAFAS nustatytus ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijus.

26. Ilgalaikis materialusis turtas pirminio pripažinimo momentu apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina.

27. Ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas, remontas ar kiti darbai pripažįstami esminiu turto pagerinimu, jei padidina turto funkcijų apimtį arba reikšmingai pailgina turto naudingo tarnavimo laiką ir (arba) pagerina jo naudingąsias savybes. Šių darbų verte didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina ir, jeigu reikia, patikslinamas likęs turto naudingo tarnavimo laikas. Jei atlikti darbai nepagerina naudingųjų ilgalaikio materialiojo turto savybių ar nepadidina turto funkcijų apimties, arba nepailgina jo naudingo tarnavimo laiko, jie nepripažįstami esminiu pagerinimu, o šių darbų vertė registruojama kaip ataskaitinio laikotarpio sąnaudos.

28. Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą apskaitoje registruojami tam skirtose ilgalaikio materialiojo turto sąskaitose.

29. Po pirminio pripažinimo ilgalaikis materialusis turtas, išskyrus kultūros vertybes (kilnojamasias, nekilnojamasias), kitas vertybes ir žemę, finansinėse ataskaitose rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukaupą nusidėvėjimą ir nuvertėjimą, jei jis yra. Kultūros ir kitos vertybės bei žemė po pirminio pripažinimo finansinėse ataskaitose rodoma tikraja verte.

30. Ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą turto naudingo tarnavimo laiką. Ilgalaikio materialiojo turto vieneto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas naudoti, pirmos dienos. Nusidėvėjimas nebeskaičiuojamas nuo kito mėnesio pirmos dienos, kai naudojamo ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai ilgalaikis materialusis turtas perleidžiamas, nurašomas, perkeliamas į atsargas arba kai apskaičiuojama ir užregistruojama to turto vieneto nuvertėjimo suma lygi skirtumui tarp jo likutinės vertės ir likvidacinės vertės

31. Ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas nustatomas vadovaujantis 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ nuostatomis. Jeigu nepavyksta objektyviai nustatyti ilgalaikio materialiojo turto vieneto naudingo tarnavimo laiko vadovujamasi patvirtintais ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvais.

32. Ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas, nustatytas atsižvelgiant į sutartis ar kitas juridines teises, neturi būti ilgesnis už juridinių teisių galiojimo laikotarpį.

33. Kai turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo savikaina, sukauptas nusidėvėjimas ir, jei yra, nuvertėjimas nurašomas. Pardavimo pelnas ar nuostoliai parodomi atitinkamame veiklos

rezultatų ataskaitos straipsnyje.

Biologinis turtas

34. Biologinio turto apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 16-ajame VSAFAS „Biologinis turtas“.

35. Biologinis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jeigu atitinka 16-ajame VSAFAS nurodytus turto pripažinimo kriterijus.

36. Pirminio pripažinimo metu ir paskesnio vertinimo metu biologinio turto vienetas apskaitoje registruojamas tikrąja verte. Kai tikroji vertė negali būti patikimai nustatyta, turtas apskaitoje registruojamas ir finansinėse ataskaitose rodomas savikaina, jei ji gali būti patikimai nustatyta (paskesnio vertinimo metu apskaitoje registruojamas ir finansinėse ataskaitose rodomas įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius).

37. Išankstiniai apmokėjimai už biologinį turtą apskaitoje registruojami tam skirtose biologinio turto sąskaitose.

38. Kai turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo savikaina ir, jei yra, vertės pasikeitimas nurašomas. Pardavimo pelnas ar nuostoliai parodomi atitinkamame veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje.

Atsargos

39. Atsargų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 8-ajame VSAFAS „Atsargos“.

40. Pirminio pripažinimo metu atsargos įvertinamos įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, o sudarant finansines ataskaitas – įsigijimo (pasigaminimo) savikaina ar grynąja realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė.

41. Atsargos nukainojamos iki gryniosios realizavimo vertės tam, kad jų balansinė vertė neviršytų būsimos ekonominės naudos ar paslaugų vertės, kurią tikimasi gauti šias atsargas pardavus, paskirsčius ar panaudojus.

42. Apskaičiuojant sunaudotų teikiant paslaugas ar parduotų atsargų savikainą, taikomas FIFO („pirmas gautas – pirmas išduotas“) būdas.

43. Kai atsargos parduodamos ar sunaudojamos, jų balansinė vertė pripažįstama sąnaudomis tą laikotarpį, kurį pripažįstamos atitinkamos pajamos arba suteikiamos viešosios paslaugos. Atsargų sunaudojimas arba pardavimas apskaitoje registruojamas pagal nuolat apskaitomų atsargų būdą, kai apskaitoje registruojama kiekviena su atsargų sunaudojimu arba pardavimu susijusi operacija.

44. Prie atsargų priskiriamas neatiduotas naudoti ūkinis inventorių. Atiduoto naudoti ūkinio inventoriaus vertė iš karto įtraukiama į sąnaudas. Naudojamas ūkinis inventorių, kurio balansinė vertė prieš jį nurašant į sąnaudas buvo didesnė nei didesnė nei 50 (penkiasdešimt) eurų, kiekine ir vertine išraiška registruojamas nebalansinėse sąskaitose.

Finansinis turtas

45. Finansinio turto apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 14-ajame VSAFAS „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus“, 15-ajame VSAFAS „Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys ir investicijos į kontroliuojamus subjektus“ ir 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“.

46. Įstaigos finansinis turtas yra skirstomas į ilgalaikį ir trumpalaikį.

47. Ilgalaikiam finansiniam turtui priskiriama investicijos į nuosavybės vertybinius popierius bei po vienu metų gautinos sumos.

48. Trumpalaikiam finansiniam turtui priskiriama per vienus metus gautinos sumos bei pinigai ir

pinigų ekvivalentai.

Gautinos sumos

49. Gautinos sumos pirminio pripažinimo metu yra įvertinamos įsigijimo savikaina.

50. Kiekvieną kartą sudarant finansines ataskaitas, po vieno metų gautinos sumos įvertinamos amortizuota savikaina, per vienus metus gautinos sumos – įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

51. Jeigu sutartyje palūkanų norma nėra numatyta arba ji yra reikšmingai (2 (dviem) procentiniais punktais) mažesnė nei rinkos palūkanų norma, galiojusi gautinos sumos pirminio pripažinimo momentu, gautinų sumų amortizuota savikaina yra apskaičiuojama pritaikius rinkos palūkanų normą, buvusią gautinų sumų pirminio pripažinimo momentu.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

52. Pinigus sudaro pinigai kasoje ir bankų sąskaitose.

53. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai ir lengvai iškeičiamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nedidelė.

Išankstiniai apmokėjimai

54. Išankstiniai apmokėjimai pirminio pripažinimo momentu apskaitoje registruojami įsigijimo savikaina, o kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, sudarant finansines ataskaitas, parodomi įsigijimo savikaina atėmus nuvertėjimo nuostolius.

Turto nuvertėjimas

55. Turto nuvertėjimo apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 8-ajame VSAFAS „Atsargos“, 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ ir 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“. Šiuose VSAFAS nurodyti ir turto nuvertėjimo požymiai, ir požymiai, pagal kuriuos vertinama, ar nuvertėjimas išnyko arba sumažėjo.

56. Turtas yra nuvertėjęs, kai turto vertė yra sumažėjusi, t.y. jo balansinė vertė yra didesnė už tikėtiną atgauti sumą už tą turta.

57. Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje registruojami, jeigu yra turto nuvertėjimo požymių. Kai yra nuvertėjimo požymių, nustatoma turto atsiperkamoji vertė, kuri palyginama su turto balansine verte.

58. Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje registruojami apskaičiuotų nuostolių suma mažinant turto balansinę vertę bei ta pačia suma registruojant ataskaitinio laikotarpio pagrindinės, finansinės ir investicinės arba kitos veiklos sąnaudas.

59. Turto nuvertėjimas nėra tolygus turto nurašymui. Turto nuvertėjimo atveju yra mažinama turto vieneto balansinė vertė, tačiau išsaugoma informacija apie turto įsigijimo savikainą, t.y. turto vieneto įsigijimo savikaina apskaitoje lieka tokia pati kaip iki nuvertėjimo nustatymo, o nuvertėjimas registruojamas atskiroje sąskaitoje. Finansinio turto nuvertėjimo sumos neturi viršyti įsigijimo savikainos pirminio pripažinimo metu ar amortizuotos savikainos, kuri būtų buvusi, jei nuvertėjimas nebūtų buvęs pripažintas.

60. Kai vėlesnį ataskaitinį laikotarpį, pasikeitus aplinkybėms, atkuriami anksčiau pripažinti turto nuvertėjimo suma, turto balansinė vertė po nuvertėjimo atkūrimo negali viršyti jo balansinės vertės, kuri būtų buvusi, jeigu turto nuvertėjimas nebūtų buvęs pripažintas.

61. Pripažinus ilgalaikio materialiojo ar nematerialiojo turto nuvertėjimo nuostolį, perskaičiuojamos būsimiesiems ataskaitiniams laikotarpiams tenkančios turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sumos, kad turto nudėvimoji (amortizuojamoji) vertė po nuvertėjimo būtų tolygiai paskirstyta per visą likusį jo naudingo tarnavimo laiką, t. y. nuvertėjimo suma nudėvima per likusį naudingo tarnavimo laiką, mažinant nusidėvėjimo sąnaudas.

62. Įstaigos apskaitoje gali būti registruojamas šio turto nuvertėjimas: ilgalaikio materialiojo turto, ilgalaikio nematerialiojo turto, biologinio turto, kurio tikrosios vertės nustatyti neįmanoma, todėl šis turtas apskaitomas įsigijimo savikaina, atėmus to turto nuvertėjimą, po vienu metų gautinų sumų, per vienus metus gautinų sumų, išankstinių apmokėjimų, atsargų, pinigų ir pinigų ekvivalentų.

Finansavimo sumos

63. Finansavimo sumų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

64. Finansavimo sumos pripažįstamos, kai atitinka 20-ajame VSAFAS nustatytus kriterijus.

65. Finansavimo sumos – iš valstybės, savivaldybės biudžeto, Europos sąjungos ar iš kitų šaltinių gauti arba gautini pinigai arba kitas turtas, skirtas Įstaigos nuostatuose nustatytiems tikslams pasiekti ir funkcijoms atlikti bei vykdomoms programoms įgyvendinti. Finansavimo sumos apima gautus arba gautinus pinigus ir kitą turtą pavedimams vykdyti, kitas lėšas išlaidoms kompensuoti, paramos būdu gautą turtą.

66. Lėšos, kurias Įstaiga pervedė į biudžetą ir gavo (ar turi teisę atgauti) iš biudžeto atgal (pvz., uždirbtos pajamos, pervestos į biudžetą) nėra laikomos finansavimo sumomis.

67. Apskaitoje registruojant finansavimo sumas jos grupuojamos pagal pirminį finansavimo šaltinį.

68. Užregistruotos finansavimo sumos pagal paskirtį skirstomos į finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti, finansavimo sumas ilgalaikiam turtui įsigyti, finansavimo sumas biologiniam turtui įsigyti, finansavimo sumas atsargoms įsigyti, finansavimo sumas kitoms išlaidoms kompensuoti.

69. Finansavimo sumos nepiniginiam turtui įsigyti gaunamos kaip neatlygintinai gautas ilgalaikis, biologinis turtas arba atsargos, arba kaip pinigai, skirti ilgalaikiam, biologiniam turtui arba atsargoms įsigyti.

70. Finansavimo sumos kitoms išlaidoms kompensuoti yra skirtos ataskaitinio laikotarpio išlaidoms kompensuoti. Taip pat finansavimo sumomis, skirtomis kitoms išlaidoms kompensuoti, yra laikomos visos likusios finansavimo sumos, nepriskiriamos nepiniginiam turtui įsigyti.

71. Finansavimo pajamos pripažįstamos pagal kaupimo principą tais laikotarpiais, kuriais patiriamos sąnaudos, dengiamos iš finansavimo sumų. Panaudotos finansavimo sumos registruojamos tą patį ataskaitinį laikotarpį, kurį patiriamos sąnaudos, dengiamos iš finansavimo sumų, jeigu finansavimo sumos gautos arba mokėjimo paraiška pateikta. Jei finansavimo sumos nebuvo gautos arba mokėjimo paraiška nebuvo pateikta, registruojamos sukauptos finansavimo pajamos, o panaudotos finansavimo sumos pripažįstamos tik tą ataskaitinį laikotarpį, kurį pateikiama mokėjimo paraiška arba gaunami pinigai (finansavimo sumos).

72. Gautos ir perduotos kitiems VSS finansavimo sumos sąnaudomis nepripažįstamos. Perdavus finansavimo sumas kitiems VSS, mažinamos gautos finansavimo sumos, registruojant finansavimo sumas (perduotas).

73. Gautos ir perduotos ne VSS finansavimo sumos, įskaitant suteiktas subsidijas, registruojamos kaip finansavimo sąnaudos, kartu pripažįstant finansavimo, kuris buvo skirtas šiam tikslui, pajamas.

74. Finansavimo sąnaudomis VSS perduotos sumos pripažįstamos tik tuomet, kai kiti VSS finansuojami savo uždirbtomis lėšomis.

Finansiniai įsipareigojimai

75. Finansinių įsipareigojimų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“, 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ ir 24-ajame VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“.

76. Visi įsipareigojimai laikomi finansiniais įsipareigojimais. Pagal trukmę įsipareigojimai skirstomi į ilgalaikius ir trumpalaikius.

77. Pirminio pripažinimo metu finansiniai įsipareigojimai įvertinami įsigijimo savikaina.

78. Kiekvieną kartą sudarant finansines ataskaitas įsipareigojimai įvertinami: ilgalaikiai įsipareigojimai – amortizuota savikaina; trumpalaikiai įsipareigojimai – įsigijimo savikaina.

79. Jeigu sutartyje palūkanų norma nėra numatyta, arba ji yra reikšmingai (2 (dviem) procentiniais punktais) mažesnė nei rinkos palūkanų norma įsipareigojimo pirminio pripažinimo momentu, gautų paskolų amortizuota savikaina yra apskaičiuojama pritaikius rinkos palūkanų normą, buvusią įsipareigojimo pirminio pripažinimo momentu.

Atidėjiniai

80. Atidėjiniai pripažįstami ir registruojami apskaitoje tada ir tik tada, kai dėl įvykio praeityje Įstaiga turi dabartinę teisinę prievolę ar neatšaukiamą pasižadėjimą ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ištekliai (tikimybė didesnė negu 50 proc.), o įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Jei tenkinamos ne visos šios sąlygos, atidėjiniai nėra pripažįstami, o informacija apie neapibrėžtąjį įsipareigojimą, yra pateikiama finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.

81. Atidėjiniai yra peržiūrimi paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio dieną ir koreguojami, atsižvelgiant į naujus įvykius ar aplinkybes, turinčius įtakos dabartiniam vertinimui.

Nuoma ir finansinė nuoma (lizingas)

82. Nuomos sutartims taikomas turinio viršenybės prieš formą principas. Ar nuoma laikoma veiklos nuoma, ar finansine nuoma, priklauso ne nuo sutarties formos, o nuo jos turinio ir ekonominės prasmės.

83. Nuomos sandoriai grupuojami į veiklos nuomos ar finansinės nuomos (lizingo) sandorius, atsižvelgiant į tai, kiek turto nuosavybės teikiamos naudos ir rizikos tenka nuomotojui ir kiek nuomininkui. Nuoma yra laikoma finansine nuoma, jei iš esmės visa su turto nuosavybe susijusi nauda ir didžioji dalis rizikos perduodama nuomininkui.

84. Nuoma apskaitoje laikoma finansine nuoma, jeigu sutartyje yra nustatyta (arba sutarties sąlygos lemia) bent viena iš šių sąlygų:

84.1. nuomos laikotarpio pabaigoje nuomotojas perduoda nuomininkui turto nuosavybės teisę;

84.2. nuomos laikotarpio pabaigoje nuomininkas turi teisę įsigyti turtą už kainą, kuri, tikimasi, bus reikšmingai mažesnė (daugiau nei 30 proc.) už jo tikrąją vertę nuomos laikotarpio pabaigoje, ir nuomos laikotarpio pradžioje labai tikėtina, kad šia teise bus pasinaudota;

84.3. nuomos laikotarpis apima lygią ar ilgesnę nei 75 procentai turto ekonominio naudingo tarnavimo laiko dalį, net jei turto nuosavybės teisės nenumatoma perduoti;

84.4. nuomos laikotarpio pradžioje dabartinė pagrindinių nuomos įmokų vertė sudaro ne mažiau kaip 90 procentų nuomojamo turto tikrosios vertės;

84.5. nuomojamas turtas yra specifinės paskirties, šio turto savybės ir paskirtis negali būti lengvai pakeičiama ir, neatlikus didesnių pakeitimų, juo naudotis galėtų tik nuomininkas.

85. Apskaitoje registruojamos finansinės nuomos įmokos yra padalijamos, išskiriant turto vertės dengimo sumą, palūkanas ir kitas įmokas (kompensuotinas nuomos sumas, neapibrėžtus nuomos mokesčius ir pan., jei jie yra numatyti finansinės nuomos sutartyje). Palūkanos priskiriamos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudoms ir apskaitoje yra registruojamos kaupimo principu, t. y. registruojamos tą ataskaitinį laikotarpį, už kurį apskaičiuojamos. Finansinės nuomos būdu įsigyto ilgalaikio materialiojo turto nusėdimoji vertė paskirstoma per visą jo naudingo tarnavimo laiką.

86. Nuoma laikoma veiklos nuoma, kai didžioji dalis su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos neperduodama nuomininkui, o lieka nuomotojui. Nuomos įmokos pagal veiklos nuomos sutartį yra registruojamos apskaitoje kaip sąnaudos tolygiai (tiesiogiai proporcingu metodu) per nuomos laikotarpį.

Pajamos

87. Pajamų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 10-ajame VSAFAS „Kitos pajamos“ ir 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

88. Pajamų apskaitai taikomas kaupimo principas. Pajamos registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, t. y. kurį suteikiamos viešosios paslaugos, atliekami darbai ar parduodamos prekės ar kt., nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

89. Pajamų dydis įvertinamas tikrąja verte. Jeigu numatytas atsiskaitymo laikotarpis yra trumpesnis arba lygus 12 mėn., tikroji vertė atitinka gautą arba gautiną pinigų arba jų ekvivalentų sumą. Tais atvejais, kai numatytas ilgesnis nei 12 mėn. atsiskaitymo laikotarpis ir palūkanos nėra išskirtos iš bendros gautinos sumos, pajamų dydis įvertinamas diskontuojant atsiskaitymo sumą, taikant rinkos palūkanų normą, buvusią pajamų pripažinimo momentu.

90. Pajamos, išskyrus finansavimo pajamas, pripažįstamos, kai tikėtina, kad Įstaiga gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą ir kai galima patikimai įvertinti su pajamų uždirbimu susijusias sąnaudas. Pardavimų ir paslaugų pajamos registruojamos atėmus PVM, jei Įstaiga yra PVM mokėtoja ir vykdo veiklą, kuriai yra įsiregistravusi kaip PVM mokėtoja, ir suteiktas nuolaidas.

91. Kai Įstaiga privalo pervesti surinktas lėšas į biudžetą ir neturi teisės gauti jų iš biudžeto atgal, apskaitoje pripažįstamos pajamos ir registruojamos pervestinos pajamos.

92. Finansavimo pajamos pripažįstamos tuo pačiu laikotarpiu, kai yra patiriamos sąnaudos, kurios bus padengtos iš finansavimo sumų, gautų iš Europos Sąjungos (finansinė parama), valstybės biudžeto, savivaldybės biudžeto, kitų šaltinių, arba kai perleidžiamas turtas, kuris buvo įsigytas iš finansavimo sumų.

93. Apskaitoje pripažįstamos pagrindinės veiklos, kitos veiklos ir finansinės ir investicinės veiklos pajamos.

Sąnaudos

94. Sąnaudų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatytos 11-ajame VSAFAS „Sąnaudos“. Sąnaudų, susijusių su konkrečių turto, finansavimo sumų ir įsipareigojimų straipsnių apskaita, principai nustatyti šių straipsnių apskaitą reglamentuojančiuose VSAFAS.

95. Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginamumo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su tam tikrų pajamų uždirbimu ir jos neduos ekonominės naudos ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo patirtos.

96. Finansavimo sąnaudos apskaitoje pripažįstamos tuomet, kai iš pajamų suteikiamos

finansavimo sumos kitiems subjektams.

97. Sąnaudų dydis įvertinamas tikrąja verte. Jeigu numatytas mokėjimo terminas yra trumpesnis arba lygus 12 mėn., tikroji vertė atitinka sumokėtą arba mokėtiną pinigų arba jų ekvivalentų sumą. Tais atvejais, kai numatytas ilgesnis nei 12 mėn. atsiskaitymo laikotarpis ir palūkanos nėra išskirtos iš bendros mokėtinios sumos, sąnaudų dydis įvertinamas diskontuojant atsiskaitymo sumą, taikant rinkos palūkanų normą, galiojusią įsipareigojimo pirminio pripažinimo momentu.

98. Apskaitoje pripažįstamos pagrindinės veiklos, kitos veiklos ir finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos.

Sandoriai užsienio valiuta

99. Sandorių užsienio valiuta apskaitos principai nustatyti 21-ajame VSAFAS „Sandoriai užsienio valiuta“.

100. Sandoriai užsienio valiuta pirminio pripažinimo metu registruojami apskaitoje taikant sandorio dieną galiojusį Lietuvos banko skelbiamą užsienio ir nacionalinės valiutos kursą. Valiutinių straipsnių likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos Lietuvos banko skelbiamą valiutos kursą.

101. Pelnas ir nuostoliai iš sandorių užsienio valiuta bei iš užsienio valiuta išreikšto turto ir įsipareigojimų likučių perkainojimo yra registruojami finansinės ir investicinės veiklos pajamų ar sąnaudų sąskaitose.

Neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas

102. Neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir neapibrėžtojo turto apskaitos principai nustatyti 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

103. Įstaigos apskaitoje neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas registruojami nebalansinėse sąskaitose.

104. Kai nėra tikra, kad turtą reikės panaudoti įsipareigojimui padengti (tikimybė yra didesnė nei 10 proc. ir mažesnė nei 50 proc.), ir šio fakto negalima patikimai įvertinti, informacija apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus turi būti atskleidžiama aiškinamajame rašte. Kai labiau tikėtina, kad įsipareigojimus reikės padengti turtu (tikimybė yra didesnė nei 50 proc.) ir šią sumą galima patikimai įvertinti, jie apskaitoje registruojami balansinėse sąskaitose.

105. Kai nėra tikra, kad ekonominė nauda bus gauta (tikimybė didesnė nei 50 proc. ir mažesnė nei 90 proc.; baudų, delspinigių ir kitų netesybų atveju tikimybė mažesnė nei 50 proc.), informacija apie neapibrėžtąjį turtą pateikiama aiškinamajame rašte. Kai ekonominė nauda yra labai tikėtina (tikimybė didesnė nei 90 proc.; baudų, delspinigių ir kitų netesybų atveju didesnė nei 50 proc.), turtas apskaitoje registruojamas balansinėse sąskaitose.

106. Informacija apie neapibrėžtąjį turtą ir įsipareigojimus turi būti peržiūrima ne rečiau negu kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, siekiant užtikrinti, kad pasikeitimai būtų tinkamai atskleisti aiškinamajame rašte.

Poataskaitiniai įvykiai

107. Po ataskaitinių įvykių apskaitos ir pateikimo finansinėse ataskaitose taisyklės nustatytos 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

108. Poataskaitiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie įstaigos finansinę padėtį paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną (koreguojantys įvykiai), atsižvelgiant į jų įtakos reikšmę

parengtoms finansinėms ataskaitoms, yra parodomi finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų ataskaitose. Nekoreguojantys poataskaitiniai įvykiai aprašomi aiškinamajame rašte, kai jie reikšmingi. Reikšmingu įvykiu laikomas toks įvykis, kai informacijos apie jį nepateikimas būtų laikomas esmine apskaitos klaida arba galėtų iškreipti finansinę ataskaitą ir paveikti informacijos vartotojų priimamus sprendimus.

Tarpusavio užskaitos ir palyginamoji informacija

109. Sudarant finansinių ataskaitų rinkinį, turto ir įsipareigojimų, taip pat pajamų ir sąnaudų tarpusavio užskaita negalima, išskyrus atvejus, kai konkretus VSAFAS reikalauja būtent tokios užskaitos (pvz., dėl draudiminio įvykio patirtų sąnaudų užskaita atliekama su gauta draudimo išmoka).

110. Apskaitoje atliekamos šios tarpusavio užskaitos: ilgalaikio materialiojo, nematerialiojo ir biologinio turto pardavimo pajamų ir savikainos užskaita, kai apskaitoje registruojamas pelnas arba nuostolis iš turto pardavimo, finansinio turto pardavimo pajamų ir savikainos užskaita, kai apskaitoje registruojamas tik sandorio rezultatas.

111. Finansinėse ataskaitose turi būti pateikiama ataskaitinių ir praėjusių finansinių metų informacija. Jei buvo pakeisti finansinių ataskaitų straipsnių įvertinimo metodai, straipsnių pateikimas ar klasifikavimas, praėjusių finansinių metų sumos, kurias norima palyginti su ataskaitinių metų sumomis, turi būti pateikiamos 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“ nustatyta tvarka. Informacija apie apskaitos principų ir apskaitinių įverčių pasikeitimus, sudarant ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų rinkinį, pateikiama aiškinamajame rašte.

Informacijos pagal segmentus pateikimas

112. Informacijos pagal segmentus pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimai nustatyti 25-ajame VSAFAS „Segmentai“.

113. Segmentas – Įstaigos pagrindinės veiklos dalis pagal atliekamas valstybės funkcijas, apimanti vieną valstybės funkcijų, nustatytą Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijoje.

114. Turto, įsipareigojimų ir finansavimo sumų, sąnaudų ir pajamų apskaitą tvarko pagal segmentus, t. y. taip, kad galėtų pagal segmentus teisingai užregistruoti pagrindinės veiklos sąnaudas ir pagrindinės veiklos išmokų pinigų srautus.

115. Turtas, įsipareigojimai, finansavimo sumos, pajamos ir sąnaudos, kurių priskyrimo segmentui pagrindas yra neaiškus, turi būti priskiriami didžiausią veiklos dalį sudarančiam segmentui.

116. Aiškinamajame rašte pagal kiekvieną segmentą atskleidžiama tokia ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpio informacija: pagrindinės veiklos sąnaudos, pagrindinės veiklos išmokos.

Apskaitos politikos keitimas

117. Apskaitos politikos keitimo atvejai nustatyti 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.

118. Apskaitos politika pasirenkama ir taikoma remiantis nuostatomis, pateiktomis 1-ajame VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“. Apskaitos politikos keitimu laikomas ūkinių operacijų pripažinimo apskaitoje pakeitimas bei dėl šio pakeitimo atsirandantis turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir (arba) sąnaudų vertinimo apskaitoje pokytis.

119. Apskaitos politika keičiama dėl VSAFAS pasikeitimo arba, jei kiti teisės aktai to reikalauja. Apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose parodomas taikant retrospektyvinį būdą, t. y. nauja apskaitos politika taikoma taip, lyg ji visada būtų buvusi taikoma, todėl pakeista